

Rasspecifik avelsstrategi - RAS för Field spaniel 2023–2027

Field Spaniel Klubben 2023

1	Innehåll	2
2	Generellt om rasen	4
2.1	Rasens historia, bakgrund och utveckling	4
2.2	Övergripande avelsmål för rasen	5
3	Rasens population/avelsstruktur	5
3.1	Nulägesbeskrivning	5
3.1.1	Populationsstorlek, registreringssiffror	5
3.1.2	Genomsnittlig kullstorlek	6
3.1.3	Inavelstrend (inavelsökning), fördelning parningar	6
3.1.4	Användning av avelsdjur	7
3.1.4.1	Ålder vid avel	7
3.1.4.2	Utländska respektive svenskfödda avelsdjur	7
3.1.4.3	Avkommor per avelsdjur, barnbarn	7
3.1.5	Import av material från andra länder	8
3.2	Mål	8
3.3	Strategier	8
4	Hälsa	9
4.1	Ögonsjukdomar	9
4.1.1	Nulägesbeskrivning	9
4.1.2	Mål	9
4.1.3	Strategier	10
4.2	Höftledsdysplasi	10
4.2.1	Nulägesbeskrivning	10
4.2.2	Mål	10
4.2.3	Strategier	10
4.3	Hjärtsjukdomar	11
4.3.1	Nulägesbeskrivning	11
4.3.2	Mål	11
4.3.3	Strategier	11
4.4	Reproduktion	11
4.4.1	Nulägesbeskrivning	11
4.4.2	Mål	11
4.4.3	Strategier	12

5	Mentalitet och jaktegenskaper	12
5.1	Mentalitet	12
5.1.1	Nulägesbeskrivning	12
5.1.2	Mål	13
5.1.3	Strategier	13
5.2	Jaktegenskaper	13
5.2.1	Nulägesbeskrivning	13
5.2.2	Mål	14
5.2.3	Strategier	14
6	Exteriör	14
6.1	Nulägesbeskrivning	14
6.2	Mål	15
6.3	Strategier	15
7	Övrigt	15
7.1	Plan för fortsatt arbete i klubben	15
7.2	Förankring av RAS	15
7.3	Källhänvisningar	16
7.4	Utlåtande över RAS för Field spaniel	17

2 Generellt om rasen

2.1 Rasens historia, bakgrund och utveckling

Rasens historia i hemlandet Storbritannien

Ursprungligen betecknar namnet field spaniel helt enkelt landspaniel. Field spanieln uppstod i slutet av 1800-talet ur korsningar mellan engelsk springer-, engelsk cocker- och sussex spaniel. Även en liten del irländsk vattenspaniel korsades in. Långt in på 1900-talet registrerades valparna där de bäst passade in. I en och samma kull kunde det finnas tex både cocker spaniel och field spaniel då dessa en period bara skiljdes åt av vikten. Även basset hound har blandats in och i början av 1900-talet ville man ha dem så långa och låga som möjligt. Rasens popularitet minskade och på 1920- och 30-talen blandade man in ett flertal engelska springer spaniels för att rasen skulle få mer normal benlängd. År 1923 grundades The Field Spaniel Society i Storbritannien. Andra världskriget innebar en kraftig flaskhals för rasen. De efterkrigshundar som alla nutida field spaniels härstammar ifrån är fyra halvsysstrar och en hane släkt med tikarna såsom bror respektive kusin. Under 1950-talet användes åter igen en engelsk springer spaniel. Sedan dess har stamboken varit sluten.

Under 1970-talet registrerades cirka 30 field spaniels per år och under 1990-talet ökade antalet till ca 100 per år. Antalet har dock minskat igen och 2011-2020 registrerades i snitt 55 per år.

Field spanieln är alltså till antalet en mycket liten ras med en mycket snäv avelsbas.

Källa: Grayson P - The History and Management of the Field Spaniel, [10yrstatsqundoq.pdf \(thekennelclub.org.uk\)](#)

Rasens historia i Sverige

Trots att field spanieln är en gammal ras så registrerades inte någon i Sverige förrän på 1970-talet. Det kan dock tänkas att rasen sporadiskt har funnits i landet utan att avel bedrivits och utan att hundarna registrerats i Svenska Kennelklubben.

På sjuttioalet importerades fyra field spaniels, från Finland och Storbritannien. Två av tikarna fick varsin kull, men ingen av dessa hundar gick vidare i avel och finns därmed inte kvar i dagens stam.

På 1980-talet blev det nystart av rasen då Kerstin och Maria Sjöström importerade Lydemoor Lorraine Estelle, född 1981 i Storbritannien. Hon parades med en finsk hane och från den kullen köpte Ingrid Roslund, kennel Fieldstar, tiken Pentwyn's Flowering May vars ättlingar finns bakom större delen av dagens nordiska och europeiska field spaniels. Förutom denna kull föddes ytterligare tio kullar under 1980-talet.

År 1986 grundades Field Spaniel Klubben i Sverige.

Under 1980- och 1990-talen importerades ett trettiotal field spaniels till Sverige, varav större delen kom från Storbritannien och endast ett fåtal från övriga Europa. Från år 2000 har det skett en förändring då knappt tio av de ca sextio importerna kom ifrån Storbritannien. Övriga kom från flera olika länder både i Europa och Nordamerika.

Under 1990-talet ökade antalet födda kullar i Sverige till femtio, och under 2000-talen ökade det ytterligare, till drygt sjuttio.

Dock skedde en minskning under 2010-talet till knappt femtio kullar per år. Flera av dessa kullar är resultat av parningar mellan uppfödare i Danmark, Norge och Sverige. Skandinavien kan i det avseendet nu ses lite som ett och samma land vad gäller uppfödning och försäljning av valpar.

Källa: SKK hunddata, SKK Avelsdata, SSRK rasdata

2.2 Övergripande avelsmål för rasen

Då rasen är till antalet mycket liten, med en extremt snäv avelsbas, är den genetiska variationen den viktigaste prioriteringen. Under flera år har det därför förts en dialog om att göra en inkorsning.

Under 2022 har planerna börjat konkretiserats.

För att bibehålla den genetiska variationen bör uppfödare planera sin avel utifrån: en så låg inavelsgrad som möjligt i varje enskild kombination. Använda så många avelsdjur som möjligt, gärna oanvända och ur så många olika familjer som möjligt. Importera avelsdjur med låg grad av släktskap till befintliga avelsdjur. Prioritera avelsdjur med ovanlig stamtavla.

Hanhundsägare bör undvika att kastrera sin hund, annat än i medicinskt syfte, då den för rasens fortlevnad behöver räknas som ett potentiellt avelsdjur. Hanhunden bör ej överanvändas i avel. Äldre avelsdjur är att föredra då det förlänger generationsintervallet och fördröjer förlusten av genetisk variation.

3 Population/avelsstruktur

3.1 Nulägesbeskrivning

Field spaniel står med på brittiska kennelklubbens lista Vulnerable Native Breeds över raser i riskzonen för att dö ut.

Totalt i världen har det i snitt fötts 72 kullar per år under 2014-2022, varav 38 i Europa, 30 i Nordamerika och 4 i Oceanien.

Länder med flest kullar denna period:

1) USA ca 28 kullar/år, 2) Storbritannien ca 10 kullar/år, 3) Finland ca 9 kullar/år, 4) Sverige ca 4 kullar/år och Australien ca 4 kullar/år, 5) Nederländerna ca 3 kullar/år och Frankrike ca 3 kullar/år.

Källa: [Vulnerable native breeds | Getting a dog | The Kennel Club](#), [fleckenbase.de](#) 2023-01-01

Rasklubben ser att det finns tecken som skulle kunna tyda på inavelsdepression. Det vill säga små kullstorlekar, dålig vitalitet hos valparna, problem med fertilitet och laktation. Under flera år har det därför förts en dialog om att göra en inkorsning. Under 2022 har planerna börjat konkretiserats.

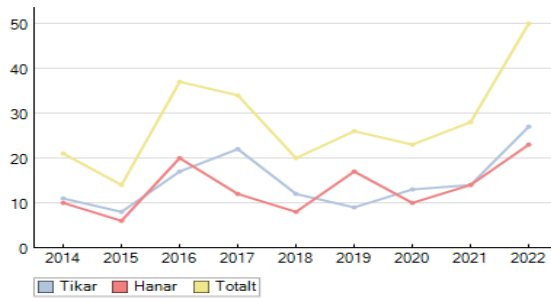
3.1.1 Populationsstorlek, registreringsiffror

Åren 2014-2022 är det registrerats 253 field spaniels i Sverige, varav 36 import, vilket ger 217 svenskfödda valpar ur 37 kombinationer.

I genomsnitt har det fötts 24 valpar per år under 2014-2022.

Antal reg/år	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Tikar (varav import)	11 (2)	8 (2)	17 (4)	22 (4)	12 (4)	9 (2)	13 (1)	14 (1)	27 (4)
Hanar (varav import)	10	6 (1)	20	12 (3)	8 (2)	17 (2)	10 (1)	14 (1)	23 (2)
Totalt	21 (2)	14 (3)	37 (4)	34 (7)	20 (6)	26 (4)	23 (2)	28 (2)	50 (6)

Diagrammet nedan visar registreringar, dvs både svenskfödda och importerade hundar.

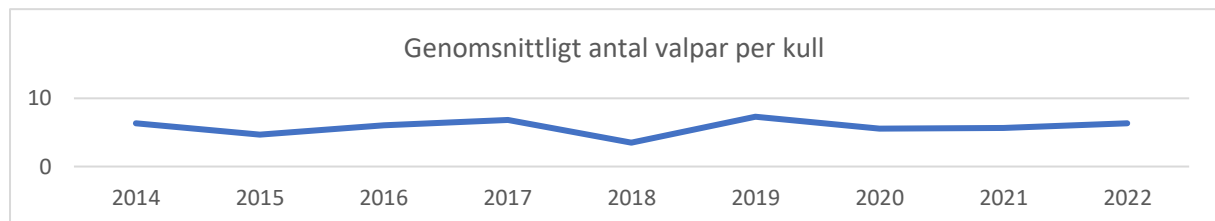

Källa: SKK Avelsdata 2023-01-01

3.1.2 Genomsnittlig kullstorlek

Den genomsnittliga kullstorleken var 5,8 valpar per kull under 2014-2022.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Kullstorlek genomsnitt	6,3	4,7	6,0	6,8	3,5	7,3	5,6	5,7	6,3
Antal kullar	3	3	5	4	4	3	5	3	7

Källa: SKK Avelsdata, Fleckenbase.de 2023-01-01

3.1.3 Inavelstrend (inavelsökning), fördelning parningar

Mot bakgrund av de hälsorisker en hög inavelsgrad medför samt med hänsyn till rasens långsiktiga utveckling bör parning mellan närbesläktade individer undvikas.

Ett riktmärke är att aldrig para hundar som ger en inavelsgrad hos avkomman på mer än 6,25 % (vilket motsvarar parning av kusiner).

En generell rekommendation är att den genomsnittliga inavelsökningen i rasen inte ska överstiga 2,5 % beräknat på 5 generationer.

För importerade djur registreras endast en treledsstamtavla i SKK:s databas varför inavelsnivån vanligen blir underskattad när man gör provparning i SKK Avelsdata. Ett tips är att använda sig av Fleckenbase.de vid provparning.

Av de 37 kombinationerna gjorda 2014-2022 har 2 kullar en inavelsgrad på mer än 6,25%.

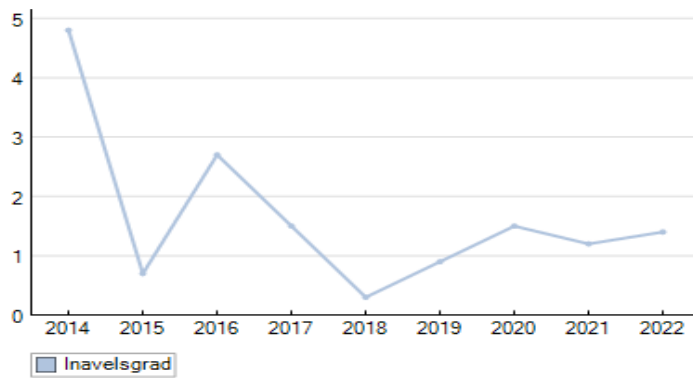
Rasens inavelsökning låg under 2,5% sju av de nio åren 2014-2022.

Totalt låg inavelsökningen på 1,66% under 2014-2022.

Rasens inavelsökning beräknad på 5 generationer:

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Inavelsgrad	4,8 %	0,7 %	2,7 %	1,5 %	0,3 %	0,9 %	1,5 %	1,2%	1,4%

Källa: SKK Avelsdata, Fleckenbase.de 2023-01-01

Källa: SKK Avelsdata, Fleckenbase.de 2023-01-01

3.1.4 Användning av avelsdjur, ålder första valpkull, avkommor per avelsdjur, barnbarn

3.1.4.1 Ålder vid avel

Äldre avelsdjur är att föredra framför yngre, då en äldre hund har hunnit visa såväl sina styrkor som svagheter, medan en ung hund sällan har hunnit utveckla tex. ärftliga sjukdomar. Användning av äldre hundar i avel förlänger dessutom generationsintervallet och fördröjer förlusten av genetisk variation (under förutsättning att den äldre inte redan har många avkomlingar).

En av hanarna använda i avel var yngre än två år när första valpkullen föddes.

En av hanarna använda i avel var sju år eller äldre när första valpkullen föddes.

Föräldrjurens ålder vid första valpkullen. Hundar använda till kullar födda 2014-2022:

	13-18 mån	19-24 mån	2 - 3 år	4 - 6 år	7 år el äldre
Moder	0	0	18	6	0
Fader	1	3	8	7	1
Totalt	1	3	26	13	1

Källa: SKK avelsdata 2023-01-01

3.1.4.2 Utländska respektive svenskfödda avelsdjur

Då field spanielpopulationen är liten i Sverige är användandet av utländska avelsdjur och av importer en nödvändighet för att bibehålla den genetiska variationen.

Av de 37 födda kombinationerna under 2014-2022 är 14 av 34 föräldratur födda utanför Sverige.

Källa: Fleckenbase.de 2023-01-01

3.1.4.3 Avkommor per avelsdjur, barnbarn

En vanlig rekommendation i små populationer är att ingen hund under sin levnad ska producera mer än 5 % av avkommorna i sin generation (5 år), eller 25 % av det genomsnittliga antal valpar som registrerats per år inom rasen de senaste åren.

Detta skulle i den svenska populationen innebära max 5,4 valpar eller max 1 kull under hela hundens levnad.

Antalet barnbarn kan ge en vägledning över vilka avelsdjurs gener som fått stor spridning i rasen genom att deras avkommor i stor utsträckning gått vidare i avel.

Som riktmärke kan sägas att far- och morföräldrar inte ska lämna fler barnbarn än två gånger vad en enskild hund får producera.

Detta skulle räknat på enbart den svenska populationen innebära max 11 individuella barnbarn eller max 2 kullar barnbarn under hundens levnad.

Se [Rasdata FieldData](#) för aktuell statistik över antal barnbarn och antal kullar barnbarn.

Det har använts lika många hanhundar som tikar till de kullar som fötts 2014-2022.

6 av de 21 hanar som användes 2014-2022 har 4 kullar eller fler i Norden under sin levnad.

Ytterligare två hanar har minst fyra kullar men har ej alla kullarna i Norden.

Ingen av tikarna har mer än tre kullar.

3.1.5 Import av material från andra länder

Då field spanielpopulationen är liten i Sverige är användandet av utländska avelsdjur samt import av hundar med låg släktskap med befintliga svenska avelsdjur en nödvändighet för att bibehålla den genetiska variationen.

36 importter har registrerats under 2014-2022.

21 av importerna har hög släktskap med befintliga avelsdjur, tex genom att ha minst en svensk förälder.

15 av importerna har lägre släktskap med befintliga avelsdjur, då de inte har gemensamma nämnare med svenska hundar förrän längre bak i stamtavlorna.

Källa: SKK aveldata 2023-01-01

3.2 Mål

- Bibehålla den genetiska variationen.
- Ingen enskild kombination har högre inavelsgrad än 6,25 %.
- Rasens inavelsökning är under 2,5 % varje år.

3.3 Strategier

- Importera avelsdjur med låg grad av släktskap till befintliga avelsdjur.
- Ta fram en projektplan för genomförande av inkorsning.
- Inavelsgrad beräknad på 5 generationer i varje enskild kombination, gärna så låg som möjligt.
- Använda så många avelsdjur som möjligt.
- Prioritera äldre avelsdjur framför yngre.
- Prioritera oanvända avelsdjur framför de som redan har kull/ar.
- Prioritera avelsdjur ur kullar där ingen individ ännu är använd.
- Prioritera avelsdjur med ovanlig stamtavla.
- Informera valpköpare om vikten av hälsokontroller och att hanhundskastration bör undvikas annat än av medicinska skäl.

4 Hälsa

Under våren 2021 genomfördes en hälsoenkät av hundägare till field spaniels födda i Sverige och Norge under 2000-2020. Syftet med enkäten var att få in ett underlag över rasens hälsostatus inför revideringen av RAS. De inkomna svaren visade inte på några signifikanta problem gällande hälsan. Det fortsatta arbetet med rasens hälsa kommer utgå från de problemområden som belyses i RAS samt i framtida enkäter för att upptäcka eventuella nyttillkomna hälsoproblem.

4.1 Ögonsjukdomar

4.1.1 Nulägesbeskrivning

I Sverige såväl som i andra länder har några fall av olika ögonsjukdomar rapporterats, bland andra några som påverkar hundens syn. Med anledning av detta samt att rasen står inför ett inkorsningsprojekt är det viktigt att ha fortsatta undersökningar när det gäller ögonhälsan.

Under 2014-2022 är 237 field spaniels ögonlysta, en eller flera gånger. Endast en hund med allvarlig diagnos, total katarakt (grå starr), har ställts under denna period.

Generellt har Field spaniel inga problem med ögats annexa.

Diagnos	Antal
Kongenital katarakt, total. Ärftlig	1
Lindrig RD/näthinneveck	3
Multifokal RD	9
Artresia puncta lacrimalis	4
Övrig medfödd förändring i ögat	1
Ektropion	1
Makroblefaron	1
Distichiasis	5
Katarakt, total. Ärftlig	1
Katarakt, partiell cortex främre, lindrig. Ej ärftlig	3
Katarakt, partiell cortex främre, lindrig. Ärftlig	1
Katarakt, partiell cortex främre, lindrig. Ärftlighet kan f.n. ej bedömas	2
Katarakt, partiell cortex ekvatoriell, lindrig. Ärftlig	1
Katarakt, partiell cortex främre Y-söm, lindrig. Ärftlig	3
Katarakt, partiell cortex främre Y-söm, lindrig. Genetisk betydelse okänd	4
Katarakt, partiell cortex främre Y-söm, måttlig ärftlig	1
Katarakt, partiell cortex, punktformig, lindrig. Ärftl. kan f.n. ej bedömas	1
Öga UA	195

Källa: SKK aveldata 2023-01-01

4.1.2 Mål

- Att antalet hundar med ögonsjukdomar hålls på fortsatt låg nivå.

4.1.3 Strategier

- Ögonundersök hundar innan avelsdebut, samt några gånger under hundens levnadstid.
- Följ SKKs riktlinjer för användning av hundar med ögon diagnoser.
- Prioritera äldre avelsdjur framför yngre.

4.2 Höftledsdysplasi

4.2.1 Nulägesbeskrivning

Höftledsdysplasi – HD, är en felaktig utveckling av höftleden. Rubbningen i ledens utveckling äger rum under hundens uppväxttid. Arvsgången för HD är komplex där både arv, med många gener i samverkan (polygen), och miljö är bidragande orsaker till sjukdomens utveckling.

Förenklat kan sägas att ju fler i nära familj som har HD desto mer anlag för HD har individen, oavsett om individen själv har tex grad A eller grad C.

För att få registrera field spanielvalpar i SKK måste båda föräldrarna vara officiellt höftledsröntgade före parningen.

Under 2014-2022 har 4 av de 37 födda kombinationerna en förälder som har HD grad C, övriga föräldradjur hade HD grad A/B.

Under 2014-2022 har 144 field spaniels höftledsröntgats i Sverige, varav 19 hade höftledsdysplasi (HD grad C/D/E) och 125 hade normala leder (grad A/B).

Diagnos	Antal	%
HD grad A	82	57
HD grad B	43	30
HD grad C	13	9
HD grad D	5	3
HD grad E	1	1

Källa: SKK avelldata 2023-01-01

4.2.2 Mål

- Andelen field spaniels med höftledsdysplasi är max 15%.
- Minst 75% av hundarna i varje kull är höftledsröntgade.

4.2.3 Strategier

- I första hand använda hundar med HD grad A/B i avel.
- Hund med HD grad C kan användas restriktivt, para då med hund som har HD grad A/B.
- Informera valpköpare om vikten av att höftledsröntga alla field spaniels oavsett om de ska användas i avel eller ej.

4.3 Hjärtsjukdomar

4.3.1 Nulägesbeskrivning

I den hälsoenkät som genomfördes i Sverige 2021 framkom det att det förekom hjärtproblem i rasen. I en framtida hälsoenkät behöver frågeställningen vara mer specificerad. Detta för att få en bild av vilka hjärtproblem som förekommer och eventuell hereditet för dessa.

4.3.2 Mål

- Kartlägga hur det ser ut gällande hjärtsjukdomar i den svenska field spanielpopulationen.
- Undvika att sprida eventuella hjärtsjukdomar.

4.3.3 Strategier

- Avelsdjurs hjärtan auskulteras (lyssnas på) av veterinär inom ett år före parning.
- Informera valpköpare om vikten av auskultation av alla field spaniels hjärtan oavsett om de ska användas i avel eller ej, tex vid varje vaccinationstillfälle livet ut.
- Rapportera in både normala resultat samt eventuella avvikelser till uppfödaren och rasklubben.
- Vid avvikelse, undersök vidare med ultraljud hos hjärtspecialist, samt rapportera till uppfödaren och rasklubben.
- Prioritera äldre avelsdjur framför yngre.

4.4 Reproduktion

4.4.1 Nulägesbeskrivning

Den genomsnittliga kullstorleken för field spaniel var 5,8 valpar per kull under 2014-2022. Detta är lågt i jämförelse med raser av ungefär samma viktstorlek.

Enligt erfarenhet är det inte ovanligt med låg könsdrift vad gäller både hanar och tikar, samt med hanar med dålig spermakvalitet. Det är enligt erfarenhet inte ovanligt med valpar med lägre vitalitet än hos andra raser, samt med tikar som har problem med laktationen de första dagarna.

Åtskilliga studier visar att inavel har en negativ inverkan på egenskaper som är förknippade med reproduktion och överlevnad, så kallade fitnessegenskaper. Det begrepp som används för att beskriva denna påverkan är inavelsdepression. Något som bland annat kan ta sig uttryck i minskad fruktsamhet hos föräldradjuren eller försämrad tillväxt och livskraft hos avkomman.

4.4.2 Mål

- Den genomsnittliga kullstorleken ökar.
- God könsdrift hos båda könen.
- God spermakvalitet hos hanarna.
- Normal laktation.
- Normal vitalitet hos nyfödda valpar.

4.4.3 Strategier

- Använd endast avelsdjur som kan fortplanta sig på naturligt sätt.
- Dubbla ej på familjer med låg könsdrift.
- Importera avelsdjur med låg grad av släktskap till befintliga avelsdjur.
- Undvik inavel, inavelsgrad högst 6,25 %, gärna så låg som möjligt.
- Använd avelsdjur ur så många olika familjer som möjligt.
- Prioritera avelsdjur med ovanlig stamtavla.
- Prioritera äldre avelsdjur framför yngre.
- Prioritera oanvända avelsdjur framför de som redan har kull/ar.
- Prioritera avelsdjur ur kullar där ingen individ ännu är använd.
- Informera valpköpare om att alla field spaniels för rasens fortlevnads skull behöver räknas som potentiella avelsdjur.
- Ta fram en projektplan för genomförande av inkorsning.

5 Mentalitet och jaktegenskaper

5.1 Mentalitet

5.1.1 Nulägesbeskrivning

Field spaniels mentalitet får beskrivas utifrån erfarenheter då tillräckliga underlag via mentalbeskrivningar hittills saknas.

Field spaniels mest utpräglade drag är dess integritet och detta gör att man får intryck av en viss värdighet hos den. Denna integritet är inte detsamma som rädsla utan snarare ett ointresse för främmande. Normalspannet sträcker sig från hög integritet, till glad i folk. Field spanieln får vara ointresserad, men aldrig skygg.

Field spanieln är mycket bra på att läsa av kroppsspråk. Rätt behandlad är den mjuk och vänlig och mån om att vara till lags. Den tål inte att utsättas för en alltför brysk behandling, men behöver en fast hand. Missuppfattningar mellan hund och ägare glömmar den aldrig och dessa kan vara svåra att rätta till. Den är läraktig om förtroendet för föraren är totalt, men behöver tid och tålamod. Om field spanieln inte finner motivation i övningen blir den lätt uttråkad.

Rasstandarden säger: "Rasen är ovanligt foglig, aktiv, sensibel och självständig."

Sedan 2012 finns SKKs mentalbeskrivning BPH – beteende och personlighetsbeskrivning hund. BPH är anpassat för alla hundar oavsett ras.

Under 2014-2022 deltog 26 field spaniels på BPH – beteende och personlighetsbeskrivning hund. En avbröt och 25 med resultatet genomförd BPH.

Genomförd BPH	25
Genomförd BPH avstår skott	1
Avbrutit	1

Källa: SKK avelldata 2023-01-01

5.1.2 Mål

- Att det finns ett underlag (via enkät och BPH) för bedömning av field spanielns mentalitet.
- Att minst 50 field spaniels genomgår BPH under kommande femårsperiod.

5.1.3 Strategier

- Följa utvecklingen av Funktionstest spaniel med målet att kunna använda det som ett avelsutvärderingsinstrument för mentalitet och jaktegenskaper.
- Informera valpköpare om vikten av att så många field spaniels som möjligt genomgår BPH.
- Genom FSK bokas årligen tillfällena till BPH för field spaniel.
- FSK skickar en enkät där frågor om mentalitet ingår, till alla field spanielägare.

5.2 Jaktegenskaper

5.2.1 Nulägesbeskrivning

Field spanieln har alltid hållits samman och har inte varit uppdelad i en jakt- respektive utställningstyp, som ett par andra spanielraser.

Field spaniel ska kunna utföra samma arbete som de övriga spanielraserna dvs vara stötande och apportrande fågelhund. Söket ska vara med stor noggrannhet.

Av erfarenhet har arvet från inblandningen av basset hound gjort att spanielns 'will to please' har blandats upp med ett visst mått av egensinnighet och självständighet.

Rasstandarden säger: "Stötande och apportrande fågelhund. Field spanieln är idealisk för jakt under bössan eller som kamrat på landsbygden."

Spanielprov 2014-2022	Fältprov	Nybörjarprov A	Nybörjarprov B	Vattenprov
Totalt antal starter	6	12	13	8
Antal olika startade hundar	3	3	6	4
Antal starter till pris/godkänd	0	1	2	2
Antal olika hundar till pris/godkänd	0	1	2	2

Källa: 2023-01-01 <http://www.rasdata.nu/field/jakt1900.htm>

Field spanieln har en mycket god spårningsförmåga och lämpar sig väl till eftersök. Även resultat från viltspårprov visar detta. Antalet hundar till pris är högt och antalet viltspårscampion är också stort.

Viltspårprov 2014-2022	Öppenklass	Anlagsklass
Antal starter	133	31
Antal starter till 1: a pris/godkänd	88	28
Andel starter till 1: a pris/godkänd	66%	90 %
Antal olika startade hundar	44	30
Antal olika hundar till 1: a pris/godkänd	37	28
Andel olika hundar till 1: a pris/godkänd	84 %	93 %

Källa: 2023-01-01 <http://www.rasdata.nu/field/jakt1900.htm>

5.2.2 Mål

- Ökat intresse för field spanielns användningsområde som stötande och apportrande fågelhund.
- Ökat antal hundar på prov (vatten, nybörjar- och fältprov) samt funktionsbeskrivning för spaniel (FB-S, under utarbetning inom SSRK).
- Att det finns underlag (via tex enkät, funktionsbeskrivning eller prov) för bedömning av field spanielns jaktegenskaper.
- Att bibehålla rasens jaktliga förmåga och särart.

5.2.3 Strategier

- Informera valpköpare om rasens arbetsområde som stötande och apportrande fågelhund.
- Genom FSK bokas årligen tillfällen till jakt- och viltspårsträning för field spaniel.
- Genom FSK ordna årligen KM i jakt och viltspår för field spaniel.
- Genom FSK:s enkät undersöka field spanielns jaktliga egenskaper.

6 Exteriör

6.1 Nulägesbeskrivning

FSK upplever i dagsläget inga exteriöra problem men vill fortlöpande kartlägga vikt, mankhöjd och andelen veka mellanhänder för att ha ett referensmaterial för framtiden.

Ett observandum är kroppens proportioner höjd-längd-djup. Field spanieln ska vara lågställd i typen, med en tydligt rektangulär kropp. Den ska inte vara högställd och/eller kort i kroppen.

Vikt

Rasstandarden anger vikten till "18 - 25 kg".

Vikt hundar 2 år och äldre	-> 17 kg	18-25 kg	26 kg ->
Antal hundar	1	39	9
Andel hundar %	2 %	79,6 %	18,4 %

Källa: FSKs enkät 2021

Mankhöjd

Rasstandarden anger mankhöjden till "cirka 46 cm".

Mankhöjd hundar 2 år och äldre	-> 43 cm	44 - 48 cm	49 cm ->
Antal hundar	1	40	2
Andel hundar %	2,3 %	93 %	4,7 %

Källa: FSKs enkät 2021

Veka mellanhänder

I enkäten svarade 64 st. på frågan om veka mellanhänder.

På frågan "Har hunden hatt myke mellomhender?" svarade 7,8 % ja och 92,2 % nej.

6.2 Mål

- Bibehålla exteriören enligt rasstandarden.

6.3 Strategier

- I den årliga utvärderingen av RAS se över eventuella uppkomna exteriöra problem.

7 Övrigt

7.1 Plan för fortsatt arbete med RAS i klubben

- FSK informerar field spanielägare och medlemmar om ovanstående mål och strategier via FSK:s hemsida, sociala medier, medlemsutskick och på de sammankomster FSK anordnar.
- FSK ska skicka ut en enkät/er till alla field spanielägare, för att få information om läget i rasen.
- FSK ska årligen upprätta verksamhetsberättelse med utvärdering av RAS.
- En revidering av RAS ska göras fem år efter fastställande. Arbetet med revideringen kan beräknas pågå under cirka ett år, vilket innebär att man efter fyra år bör starta reviderings- och förankringsarbetet i klubben.

Då rasen har en snäv avelsbas, problem med reproduktion såsom låg fertilitet och små kullar, planerar rasklubben i framtiden ett projekt med inkorsning av annan ras.

7.2 Förankring av RAS 2014-2022

En arbetsgrupp tillsatt av FSK:s styrelse har utformat ett förslag till RAS. Detta har skickats ut till medlemmarna i FSK för synpunkter. Efter förankring och utarbetning av ett slutgiltigt RAS har styrelsen för FSK godkänt RAS och skickat det vidare till SSRK.

7.3 Källhänvisning

- Grayson Peggy 1984: The History and Management of the Field Spaniel
- <https://www.thekennelclub.org.uk/media/2393/10yrstatsgundog.pdf>
- SKK Hunddata <https://hundar.skk.se/hunddata/>
- SKK Avelsdata <https://hundar.skk.se/avelsdata/Initial.aspx>
- SSRK Rasdata <http://www.rasdata.nu/field/>
- <https://www.thekennelclub.org.uk/getting-a-dog/are-you-ready/vulnerable-native-breeds/>
- Fleckenbase <https://www.fleckenbase.de/db1/index.php?breed=FIS>
- FSK:s enkät vårvinter 2021 (kontakta FSK:s styrelse för information)
- <https://skk.se/sv/uppfodning/funktionarsinfo/avelsfunktionar/ras/avelsstrategi-for-sma-hundpopulationer/>
- <https://skk.se/sv/uppfodning/funktionarsinfo/avelsfunktionar/ras/mall-for-ras/>
- <https://skk.se/sv/uppfodning/funktionarsinfo/avelsfunktionar/ras/vanliga-fragor-om-ras/>
- <https://skk.se/sv/uppfodning/funktionarsinfo/avelsfunktionar/ras/Utvardering-och-revidering/>
- <https://srsl.se/onewebmedia/Uppf%C3%B6ljning%20uppdmaj21.pdf>
- <https://www.nkk.no/nkks-avlsstrategi/category1026.html>
- <https://www.skk.se/sv/uppfodning/halsa/halsoprogram/ogon/>
- <https://www.skk.se/sv/uppfodning/halsa/halsoprogram/kontroll-av-leder/>
- <https://www.skk.se/globalassets/dokument/uppfodning/ovrigt/om-hd-hoftledsdysplasi-del-3.pdf>
- FKK Koiranet <https://jalostus.kennelliitto.fi/frmEtusivu.aspx?Lang=sv&R=123>
- <https://www.skk.se/uppfodning/avel-och-uppfodning/genetik-och-avel/inavel/>
- <https://www.skk.se/sv/uppfodning/halsa/halsoprogram/hjartsjukdomar/>
- <https://www.skk.se/globalassets/dokument/rasstandarder/standard-field-spaniel-fci123.pdf>
- <https://www.skk.se/globalassets/dokument/rasdokument/ras-field-spaniel.pdf>
- <https://ssrk.se/verksamheter/spanieljaktprov/>
- <https://www.fieldspanielsociety.co.uk/page32.html>
- <https://www.thekennelclub.org.uk/search/breeds-a-to-z/breeds/gundog/spaniel-field/>
- <https://www.fieldspanielsociety.co.uk/working%20events%20and%20information%20.html>
- <https://www.skk.se/sv/uppfodning/avel-och-uppfodning/genetik-och-avel/>
- <https://www.skk.se/uppfodning/mentalitet/beteende-och-personlighetsbeskrivning-hund-bph>

7.4 Utlåtande över RAS för Field Spaniel

Undertecknad har på uppdrag av SKK/AK granskat Field Spaniel Klubbens och Svenska Spaniel och Retriever Klubben (SSRK) RAS för Field Spaniel.

Arbetet är korrekt förankrat i klubben och är väl genomarbetat med en tydlig disposition och med rimliga prioriteringar.

Följande kommentarer kan ses som hjälpmedel i det fortsatta arbetet med RAS. ☒

- Helt riktigt har man prioriterat åtgärder för att komma till rätta med rasens inavelsproblematik. Rasen är mycket liten med en del tveksamma inkorsningar långt tillbaka i tiden och en smal flaskhals efter andra världskriget. Det innebär att det sannolikt är riktigt att det är inavelsdepression som är orsak till fruktsamhetsstörningar i rasen. ☒
- Det skulle vara lättare att i framtiden utvärdera RAS om man formulerat målen tydligare och mer mätbara. Exempelvis är det en del osäkerhet när det gäller beteende och mentalitet.
- Med tanke på de hänsyn som måste tas vid val av avelsdjur som krävs för att vidmakthålla en livskraftig stam av en så liten population som Field Spaniel är det tveksamt om man kan selektera annat än marginellt för olika egenskaper. Speciellt om man inte väljer ytterligare inkorsningar av andra raser med okänt resultat.

Lycka till med att bevara er ras

Knutby 11 januari 2015.

Kjell Andersson